

Posudek na bakalářskou práci

Autorka: Anna Bürgerová

Název práce: Vztah žáka k učiteli z hlediska citové vazby

Bakalářská práce bakalantky A. Bürgerové se věnuje vztahu žáka a učitele na 1. stupni ZŠ na podkladě teorie citové vazby. Práce má za cíl odpovědět na otázku, zda se mezi žákem prvního stupně a jeho třídním učitelem vytváří citová vazba, konkrétně citová vazba sekundární. Cíl práce se podařilo naplnit a bakalantka konstatuje, že učitel na prvním stupni plní u dětí funkci bezpečné základny, ale děti si k němu nevytváří citový vztah, který by splňoval charakteristiky citové vazby. Práce tedy ukazuje, že žáci prvního stupně hledají u svého učitele v určitých situacích podporu, motivaci a pomoc, ale citově se k němu více nevážou.

Design výzkumu byl kvalitativní a bakalantka si stanovila tři výzkumné otázky, na které v práci hledala následně odpověď. Práce je členěna na část teoretickou, ve které je vymezena teorie citové vazby s důrazem na citovou vazbu v období mladšího školního věku a vztah žáka k učiteli, a část empirickou a diskusní.

Bakalantka použila ve svém výzkumu semi-strukturovaný rozhovor, jehož část byla inspirována Projektivním interview, které umožnilo získat data, která by díky nižší úrovni introspekce, která bývá u dětí v tomto věku běžná, nebylo možné přímými otázkami získat. Výzkumný vzorek se skládal z 15 dětí, což vnímám jako dostatečné. V analýze dat použila bakalantka druhého stupně otevřeného kódování. Následně shrnuje výsledky dle míry citovosti, charakteristiky vztahu a postavy učitele. Postavu učitele rozděluje, dle získaných dat, do postav autority, soudce, ztělesnění inteligence, vzoru a zábavného společníka. Zajímavé poznatky přináší bakalantka o rozdílech bezpečného útočiště a bezpečné základny, které se v datech objevily.

Práce je po jazykové stránce kvalitní, práce s literaturou je na dobré úrovni. Teoretická část obsahuje všechna podstatná témata, která se k tématu práce vážou a je dobře zvládnuta. Pozitivně hodnotím zejména použitou metodu sběru dat, konkrétně podobu semi-strukturovaného rozhovoru. Výzkumné otázky bakalantka zodpovídá. Během analýzy dat pomáhají k pochopení myšlenek bakalantky také jednotlivé příklady z odpovědí probandů, které uvádí v textu.

Jako návrhy, které by mohly vést k dalšímu zlepšení práce, vnímám tyto. Doporučila bych více vysvětlovat odborné pojmy, se kterými bakalantka v práci pracuje a doplnit hodnocení profese učitele a vztahu dětí k učiteli do jedné tabulky, ve které by bylo

možné tyto dvě informace porovnat. Další otázkou je hodnocení empatie u dětí tohoto věku, kde vnímám tendenci bakalantky k jejímu nadhodnocování. Jedinou závažnější výhradu v práci vnímám v obsahově méně výtěžné diskusi. Teoretická část v práci je poctivě a podrobně sepsána, zároveň k teorii attachmentu existuje velké množství zdrojů, se kterými by bylo možné zjištěné výsledky podrobněji diskutovat.

Otázky k obhajobě:

1. Jaké důvody vedly k výběru respondentů, kteří navštěvují 2. ročník ZŠ? Jaké výhody má tento výběr vzhledem ke zkoumané citové vazbě?
2. Jak byste vysvětlila ambivalenci pocitů a postojů k učiteli, která se ve výsledcích objevila?
3. Jak se v odpovědích respondentů objevovala potřeba toho, aby učitel byl spravedlivý?

Závěr: Práci hodnotím jako zdařilou po formální i badatelské stránce. Výzkumným cílem byla otázka, zda lze vztah k učiteli považovat za citovou vazbu, tedy zda učitel patří mezi sekundární vazebné osoby. Cíl práce se podařilo naplnit a bakalantka vyhodnotila, že vztah mezi učitelem a žákem 1. stupně nevykazuje charakteristiky vazebného vztahu. Zjištěné výsledky přinášejí zajímavé zjištění, na která by bylo možné navázat v dalších výzkumných studiích.

V Praze dne 11. 8. 2018

PhDr. Ivana Křížová